

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Jef Vermassen

tegen

Knack en Lippens

Met een brief van 28 december 2017 dient de heer Jef Vermassen een klacht in tegen Knack en journalist Jan Lippens. Aanleiding is een artikel van 20 december 2017 onder de titel *Bendeslachtoffers vs. (ex-)advocaat. 'Wij werden afgedreigd door Jef Vermassen'*. Journalist Jan Lippens, hoofdredacteur Bert Bultinck van Knack en verantwoordelijk uitgever Sophie Van Iseghem van Roularta Media Group antwoorden met een brief van 27 februari 2018, waarop Jef Vermassen repliceert met een brief van 3 april.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 11 juni 2018. Jef Vermassen woonde de hoorzitting bij en ook Jan Lippens, Bert Bultinck en Sophie Van Iseghem waren aanwezig.

DE FEITEN

Het artikel is een interview met de zoon en dochter van een man die om het leven kwam bij de aanslag van de bende van Nijvel in Aalst. Zij vertellen over hun ervaringen met het onderzoek en over hun relatie als cliënt met hun advocaat Jef Vermassen.

Ze hebben het daarbij onder meer over een anonieme brief die Vermassen in 2015 ontving. Volgens de brief waren bepaalde leden van de bende bekend bij de onderzoekscel in Charleroi en mochten de speurders concrete sporen niet onderzoeken. De geïnterviewden vertellen dat ze de brief van Vermassen mochten inkijken, maar geen kopie kregen. Daarom maakten ze, toen Vermassen even zijn kantoor verliet om een telefoon te beantwoorden, buiten zijn weten om een foto van de laatste bladzijde.

De cliënten zeggen in het artikel dat Vermassen eiste dat ze de foto's zouden vernietigen en dat ze een dreigbrief van hem kregen waarin stond dat ze niets met de brief mochten doen. Ze vervolgen: "Als we dat allemaal niet deden, zou Vermassen ons gerechtelijk vervolgen en hij dreigde met geldboetes en gevangenisstraf. We werden dus afgedreigd door onze eigen advocaat!" Ze vragen zich af waarom Vermassen in al zijn onthullingen gezwegen heeft over de brief.

Aan het eind van het interview publiceert Knack een reactie van Vermassen onder de titel: 'Ik voel me bedrogen'. Daarin bevestigt hij dat hij de anonieme brief aan zijn cliënten heeft laten lezen, maar dat hij hen geen kopie gegeven heeft omdat de brief niet publiek mocht worden. Hij zegt dat hij zich bedrogen voelde toen bleek dat zijn cliënten de brief hadden gefotografeerd en bevestigt dat hij hen een brief geschreven heeft waarin hij aandrong om de foto's te vernietigen. Vermassen noemt zijn cliënten in de reactie ondankbare mensen die als lafaards gevlucht zijn naar een andere advocaat.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAGER neemt vooral aanstoot aan de cover van Knack met het citaat: ‘Jef Vermassen heeft ons afgedreigd’, en aan de gelijkaardige titels boven het artikel en in de inhoudstafel. Die titels zijn onwaar, tendentiekus en beledigend. Knack gebruikt ze enkel uit commerciële overwegingen, met als gevolg zware morele schade voor klager. Klager zegt dat hij zijn cliënten niet heeft bedreigd, maar gewaarschuwd voor mogelijke juridische problemen.

Klager bevestigt dat hij in 2015 een anonieme brief kreeg over het onderzoek naar de bende van Nijvel. Bij de brief zat een stuk uit het gerechtelijk dossier, wat problemen kon geven vanwege het geheim van het onderzoek. Het ging om kopieën van de robotfoto’s van mogelijke daders en daaraan gelinkt foto’s van mogelijke verdachten. Die foto’s zijn intussen bekend, maar waren dat in 2015 nog niet. De briefschrijver vraagt aan Vermassen om de brief na lezing te laten verdwijnen.

Na overleg met zijn stafhouder laat klager de brief lezen aan zijn cliënten, maar geeft hen geen kopie, om te voorkomen dat de brief zou lekken in de pers. Terwijl hij even naar buiten moest voor een telefoontje, hebben de cliënten de bladzijde van de brief met de robotfoto’s gefotografeerd. Kort daarna verontschuldigde een andere cliënt – die er ook bij was - zich daarvoor, waarop klager een brief schreef aan de geïnterviewden.

In die brief schrijft hij: “Ik wil u op het hart drukken dat het verboden is deze foto’s aan om het even wie te vertonen. Indien u dit toch zou doen, loopt u het gevaar strafrechtelijk vervolgd te worden gezien u op dat ogenblik het geheim van het onderzoek heeft geschonden. Dat kan en mag niet. Het is ook ernstig strafbaar. Juist om dit onderzoek niet te hinderen, heb ik trouwens zelf de mij toegestuurde anonieme brief vernietigd nadat u hem heeft mogen lezen.”

Dit citaat bewijst volgens klager dat er geen sprake was van afdreigen of bedreigingen. De brief is integendeel een positieve waarschuwing om zijn cliënten te behoeden voor problemen.

Klager zegt dat de journalist zijn brief aan zijn cliënten niet naar behoren nagetrokken heeft. Ofwel heeft hij hem gelezen en wist hij dat er van afdreigen geen sprake was. Ofwel heeft hij hem niet gelezen, wat een zware nalatigheid zou zijn.

Klager benadrukt dat zijn cliënten zich niet bedreigd konden voelen, omdat er geen sprake was van bedreiging. De journalist mag dat dan ook niet zomaar overnemen. Als iemand zegt dat zijn buurman een moordenaar is, mag een journalist dat ook niet zomaar publiceren. Knack verdedigt zich met het argument dat klager wederhoor heeft gekregen, maar dat volstaat niet bij zulke valse beschuldigingen.

Klager vindt dat hij geen loyale kans op wederhoor heeft gekregen. De journalist heeft hem een kwartier voor de deadline gecontacteerd. Hij had het over de anonieme brief en over de vraag om de inhoud ervan niet publiek te maken, maar heeft het woord ‘bedreiging’ niet uitgesproken. Hoe de vraag precies gesteld werd weet klager niet meer, maar hij heeft aan de journalist de draagwijdte van de brief toegelicht en uitgelegd dat het niet om bedreiging ging. Volgens klager heeft de journalist de teneur van het artikel moedwillig achtergehouden en niet de kans gegeven om op het verwijt van bedreiging te reageren.

Klager vindt het ongehoord dat de journalist een opname van het gesprek laat horen tijdens de hoorzitting omdat dat stuk niet vooraf is meegedeeld. Hij vindt ook dat de journalist het gesprek niet had mogen opnemen omdat hij daarvoor geen toestemming had gevraagd.

Klager bevestigt dat hij zijn reactie heeft kunnen nalezen en dat hij zijn akkoord heeft gegeven voor publicatie, maar herhaalt dat hij op de essentie van de zaak niet heeft kunnen antwoorden.

KNACK EN LIPPENS zeggen dat de journalist een lang interview heeft gehad met de cliënten van Vermassen en dat zij zich door hem bedreigd en afgedreigd voelden. Dat is de essentie. Het gaat om de interpretatie van zijn cliënten en Vermassen heeft daar loyaal op kunnen reageren.

De journalist heeft lang met de cliënten gepraat, waarbij de degeneratie van hun relatie met Vermassen als hun advocaat duidelijk werd. De kern van hun verhaal was dat ze zich door hem bedreigd voelden, met als sluitstuk zijn brief over de foto's die ze van de anonieme brief hadden gemaakt.

De journalist bevestigt dat hij de brief van Vermassen gelezen heeft, maar benadrukt dat het interview gaat over de interpretatie ervan door diens cliënten. De brief verwijst expliciet en herhaaldelijk naar gerechtelijke vervolging die de cliënten zouden riskeren. Dat zij zich daardoor bedreigd voelden is hun interpretatie, en als die interpretatie klopt mag een journalist ze publiceren. Klager vergelijkt het met iemand die gratis zou beweren dat hij een moordenaar is, maar die vergelijking gaat niet op. In dit geval is er wel degelijk een aanleiding en een verband met de realiteit.

De journalist zegt dat hij Vermassen loyaal de kans geboden heeft om te reageren. Anders dan die beweert gebeurde dit voldoende tijdig en is tijdens het gesprek wel degelijk gesproken over bedreiging.

De journalist heeft Vermassen twee dagen voor zijn deadline een sms gestuurd en daags voordien een boodschap ingesproken op zijn voicemail met de vraag om een reactie. Op de dag van de deadline heeft hij opnieuw een sms gestuurd, waarna klager teruggebeld en gereageerd heeft.

Inhoudelijk is tijdens dat gesprek wel degelijk gesproken over bedreiging. Om dat te staven citeert de journalist zijn eerste vraag: "Ze (de cliënten) zeggen dat u hen verbod hebt opgelegd om iets met de brief te doen en hen nadien zelfs bedreigd hebt met gerechtelijke vervolging als ze daar iets mee zouden doen. Is dat zo?". Tijdens de hoorzitting laat hij een opname van het gesprek met Vermassen horen om aan te tonen dat de bedreiging drie maal vermeld is.

De journalist heeft Vermassen teruggebeld en hem zijn reactie voorgelezen. Die vroeg enkele aanpassingen, waarna hij zijn akkoord gaf voor publicatie.

Vermassen neemt vooral aanstoot aan de titel en de quote op de cover, maar die zijn de letterlijke weergave van een uitspraak uit het interview. De uitspraak staat tussen aanhalingstekens, wat duidelijk maakt dat het om een quote gaat. De titel is relevant en nieuwswaardig en sluit perfect aan bij de inhoud van het artikel. Zoals gewoonlijk bevat hij een kernidee of de opvallendste opinie van de geïnterviewde. Hetzelfde geldt voor de titel boven de reactie van Vermassen.

BESLISSING

Het artikel uit bij monde van de geïnterviewden ernstige beschuldigingen over afdreiging en verraad ten aanzien klager. Gezien de aard van de beschuldigingen, die de eer en de goede naam betreffen, was het aangewezen om klager om een reactie te vragen. Dat is gebeurd. De journalist heeft klager tijdig gecontacteerd en uit de opname van het gesprek blijkt dat hij de beschuldiging van bedreiging daarbij duidelijk ter sprake heeft gebracht. Bovendien heeft hij na afloop klager opnieuw gecontacteerd en zijn uitgeschreven tekst voorgelezen, waarop die heeft kunnen reageren en waarna hij zijn akkoord gegeven heeft voor publicatie. De reactie is achteraan het artikel in een apart stuk gepubliceerd. De Raad is dan ook van oordeel dat de journalist klager loyaal de kans gegeven heeft om te reageren en dat het principe van wederhoor gerespecteerd is.

Klager heeft bezwaar tegen de titel op de cover '*Jef Vermassen heeft ons afgedreigd*'. *Broer en zus Palsterman, slachtoffers van de Bende van Nijvel* en de gelijkaardige titels in de inhoudstafel en boven het artikel. Titels kunnen kort en kernachtig zijn om de aandacht van de lezer te trekken op voorwaarde dat ze stroken met de inhoud van het artikel. De Raad is van oordeel dat de betrokken titels voldoen aan dit principe. Het artikel is een interview met de cliënten van Vermassen die hun versie van de feiten geven. De titels verwijzen daarnaar en geven met aanhalingstekens aan dat het gaat om citaten. Ze vermelden ook duidelijk wie aan het woord is. Knack past hetzelfde principe overigens toe boven het wederhoor van klager onder de titel *Vermassen reageert: 'Ik voel me bedrogen'*. Dat op de cover maar één van de twee partijen aan bod komt noopt tot omzichtigheid, maar is geoorloofd voor een cover met meerdere titels.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond.

Brussel, 13 september 2018